

EVOLUȚIA MANAGEMENTULUI CALITĂȚII STUDIILOR ÎN ACADEMIA „ȘTEFAN CEL MARE” A MAI LA 30 DE ANI DE ACTIVITATE

Marcel BOȘCANEANU,

*doctor în drept, șef al Direcției studii și management al calității
a Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI*

Rezumat

Convingerea conform căreia viitorul personalului de polițiști și dezvoltarea societății în ansamblu depinde în mod direct de valorificarea corectă a oportunităților oferite de educație, în general, și de învățământul superior, în particular, devine tot mai răspândită, iar misiunea de transmitere a cunoștințelor și a valorilor, de formare a competențelor necesare noilor generații de polițiști se pune exclusiv pe seama Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI – instituție de învățământ superior subordonată Ministerului Afacerilor Interne, în calitate de adevărat centru educațional, cultural și științific.

Cuvinte-cheie: învățământ superior, Academia „Ștefan cel Mare” a MAI, proces Bologna, evoluția managementului calității studiilor.

Summary

The belief that the future of police personnel and the development of society as a whole depends directly on the correct use of opportunities offered by education in general and higher education in particular is becoming more widespread and the mission of transmitting knowledge and values, to train the skills necessary for the new generations of police officers is exclusively the responsibility of the Academy „Ștefan cel Mare” – higher education institution subordinated to the Ministry of Internal Affairs (MIA), as a true educational, cultural and scientific center.

Keywords: higher education, Academy “Ștefan cel Mare” of the MIA, Bologna process, the evolution of the quality management of studies.

Introducere. Un rol distinct în pregătirea cadrelor pentru Ministerul Afacerilor Interne (în continuare MAI) îi revine Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI (în continuare Academia), care instruieste cadre calificate cu studii superioare. Aceste studii superioare se finalizează cu acordarea diplomelor și cel mai important este faptul că aceste diplome sunt recunoscute la nivel național și internațional, iar pentru a fi recunoscute instituția trece prin mai multe procese de evaluare-acreditare (autoevaluarea, evaluarea externă).

Astfel, în acest context Academia este acreditată conform cerințelor naționale, ceea ce prezumă că în spatele acestei activități de acreditare stau mai multe procese educaționale, de studii calitative realizate prin interme-

diul unui management eficient de asigurare a calității.

Din analiza procesului evoluției învățământului superior în Academie, am constatat o corelație între educație/ învățământ și mediul socioeconomic. De la înființare (17 august 1990) până în prezent Academia a fost și este unica instituție de învățământ superior a MAI, din aceste considerente Academia ocupă un loc destul de important printre subdiviziunile subordonate MAI. Înființarea Academiei corespunde cu etapa constituirii Sistemului European al Învățământului Superior ce se produce în anii '90 ai secolului XX. Pentru acest proces au existat premise precum: consecințele transformărilor democratice inițiate în acea perioadă și acțiuni ce țineau ritmul cu planurile sau starea de spirit ale acelor timpuri. Din analiza acestor timpuri, constatăm că Academia a fost înființată ca rezultat al unor complexe acțiuni politice, profund organizate în plan strategic, o decizie, în opinia noastră, foarte inteligentă.

Înființarea Academiei și constituirea conceptului de proces de studii a durat în timp, iar funcționalitatea s-a obiectivat în modalitatea de configurare. Pe parcursul anilor de constituire, Academia în procesul de studii a elaborat un mecanism axat, pe de o parte, pe idei-cheie ale concepției, deduse din nevoile stringente ale existenței comunității europene, iar pe de altă parte, au fost formulate și modalitățile de intervenție la nivel tridimensional: regional european, național și ministerial/ instituțional. Această abordare i-a atribuit instituției un caracter aplicabil și a făcut-o funcțională chiar din momentul de constituire.

Metode și materiale aplicate. Urmărind scopul obținerii unor analize utile în structura evoluției calității studiilor în Academie, precum și constatarea rezultatelor în implementarea reformelor educaționale la nivel instituțional, am decis să recurgem la un șir de metode de cercetare eficiente după caracterul și natura lor, acestea fiind: metoda istorică (cronologică), retrospectivă, analizei, sintezei, deducției și metoda sistemică.

Rezultate obținute și discuții. Managementul calității studiilor în cadrul Academiei a trecut în paralel cu întreaga instituție prin toate etapele de evoluție și dezvoltare, de la constituire până în prezent.

În continuare vom descrie acele etape de evoluție și dezvoltare a managementului calității studiilor la nivel internațional, național și nu în ultimul rând instituțional la nivel de Academie.

În anul 1997, se lansează procesul de constituire a concepției Procesul Bologna, prin Convenția de la Lisabona, având la bază un obiectiv economic: utilizarea rațională a capitalului uman și a forței de muncă. Această convenție se impune în proces cu titulatura: *Cu privire la recunoașterea atestărilor obținute în învățământul superior în statele din regiunea Europei*. În această Convenție sunt abordate problemele esențiale ale ideii constituirii spațiului

unic european al cunoașterii prin punerea în valoare a autonomiei universitare, a mobilității (pentru accesul la varietatea culturală), recunoașterea duratei studiilor, cu accent pe recunoașterea calificărilor.

Concepția Bologna își consolidează pozițiile prin Declarația de la Bologna '99, „*Spațiul European al Învățământului Superior*”, prin Declarația comună a miniștrilor Educației din Europa, convenită la Bologna, 19 iunie 1999 (Declarația de la Bologna a fost semnată de miniștrii Educației din 29 de țări europene cu ocazia CRE/ Conferința Confederației Rectorilor din Uniunea Europeană, care a avut loc la Bologna, 18-19 iunie 1999). Declarația conținea următorul mesaj: „O Europă a Cunoașterii este acum unanim recunoscută drept un factor de neînlocuit pentru dezvoltarea socială și umană și drept o componentă indispensabilă pentru consolidarea și îmbogățirea calității de a fi cetățean al Europei, capabilă de a oferi cetățenilor săi competențele necesare pentru a face față provocărilor noului mileniu, împreună cu conștientizarea unor valori comune și a apartenenței la un spațiu social și cultural comun. Trebuie să ne asigurăm că sistemul european de învățământ superior acumulează un grad de atracție pe plan mondial egal cu tradițiile noastre extraordinare, culturale și științifice” [9].

Considerăm că această declarație definitivează ideatic concepția învățământului superior european, exprimarea exhaustivă a misiunii culturii europene și identificarea mecanismului de perpetuare și dezvoltare a acesteia în regiune și în lume (prin educația universitară). Declarația respectivă atribuie denumirea concepției europene a învățământului superior „Procesul de la Bologna”, atât prin consistența ideilor conceptuale, cât și prin reprezentativitatea universităților europene (din 29 de țări europene). Deci concepția nu mai rămâne în zona unor reflecții strategice, ci trece în zona recunoașterii regionale prin implicarea majorității comunității academice din regiune.

La nivel procedural, se iau măsuri în vederea ajustării cadrului normativ și de sistem. Se apreciază o mai bună comparabilitate și compatibilitate a sistemelor de învățământ prin: adoptarea unui sistem de diplome ușor de comparat și de recunoscut prin implementarea ideii de *supliment la diplomă*, în vederea promovării angajabilității cetățenilor Europei și competitivității internaționale a sistemului de învățământ superior; adoptarea unui sistem bazat în mod esențial *pe două cicluri*, de „undergraduate” și „graduate”. Accesul la al doilea ciclu va necesita completarea cu succes a studiilor din primul ciclu, care ar putea dura cel puțin trei ani. Diploma primită după absolvirea primului ciclu va fi, de asemenea, relevantă pentru piața de muncă europeană ca un nivel anume de calificare. Al doilea ciclu ar trebui să ducă spre diploma de master și/sau de doctor, așa cum se întâmplă în multe țări ale Europei; stabilirea unui sistem de credite echivalent cu sistemul ECTS ca o oportunitate de a promova ideea de mobilitate a studenților

peste tot în lume. Creditele ar putea fi obținute și în contexte care nu implică învățământul superior, care presupun învățarea pe tot parcursul vieții, atâta timp cât sunt recunoscute de către universitate; promovarea mobilității prin depășirea obstacolelor către exercițiul efectiv al circulației libere, punându-se, în special, următoarele accente pentru studenți: accesul la studii și la oportunități de formare și serviciile legate de acestea; pentru profesori, cercetători și personalul administrativ: recunoașterea și valorificarea perioadelor petrecute în concursul european prin cercetare, predare și formare, fără a fi prejudiciate drepturile lor statutare; promovarea cooperării europene în asigurarea calității unei viziuni legate de ideea de a dezvolta criterii și metodologii comparabile; promovarea dimensiunilor necesare europene legate de învățământul superior, mai ales, în ceea ce privește dezvoltarea curriculară, cooperarea inter-instituțională, schemele de mobilitate și programele integrate de studiu, formare și cercetare.

Următoarea conferință (deja bianuală) are loc la Praga, cu genericul: „Către o arie europeană a învățământului superior”, al cărei comunicat este semnat de către miniștrii Educației din 32 de țări (2001) [8]. Conferința de la Praga determină o nouă direcție conceptuală a Procesului Bologna: *asigurarea calității învățământului superior*. Miniștrii au recunoscut nevoia de cooperare pentru a rezolva provocările induse de educația transnațională. De asemenea, au fost de acord că este nevoie de o perspectivă asupra învățării pe tot parcursul vieții, asupra educației permanente.

Problematica întăririi cooperării europene în domeniul formării profesionale este sistemic abordată în cadrul „Declarației de la Copenhaga” (2002), unde accentele definitorii ale relației dintre piața muncii, partenerii sociali și formarea profesională prin învățământ profesional tehnic și superior sunt stabilite pe anumite dimensiuni strategice. Aspectele conceptuale ale Procesului Bologna sunt axate la această întrunire pe următoarea idee-cheie: „În Europa, dezvoltarea economică și socială din ultima decadă a demonstrat necesitatea crescândă a unei dimensiuni europene a educației și formării. Mai mult, tranziția către o economie bazată pe cunoaștere, capabilă de creștere economică durabilă, cu locuri de muncă mai multe și mai bune, cu un grad mai mare de coeziune socială, aduce noi provocări în domeniul dezvoltării resurselor umane” [7].

Declarația de la Copenhaga face trimitere, în mare parte, la importanța și rolul educației ca parte integrantă a politicilor sociale și economice, ca instrument pentru consolidarea competitivității europene în lume și ca garanție a asigurării coeziunii societăților noastre și a dezvoltării depline a cetățenilor acestora. Dezvoltarea unui sistem de educație și formare profesională de calitate reprezintă un element crucial al acestei strategii, în special, în ceea ce privește promovarea incluziunii sociale, a coeziunii, a mobilității,

.....
a capacității de angajare și a competitivității.

În baza acestor idei, Concepția Bologna accentuează: dimensiunea europeană a învățământului superior; transparență, informație și orientare; accesul la educație, formare și transferabilitatea și recunoașterea competențelor și a calificărilor, pentru a sprijini mobilitatea geografică și ocupațională a cetățenilor din Europa; recunoașterea competențelor și a calificărilor; *asigurarea calității în învățământul superior*.

Conferința din 2003, organizată la Berlin, definitivează procesul de constituire a Procesului Bologna. Genericul acestei întruniri este: formarea Spațiului european de învățământ superior.

Prin comunicatul de la Berlin, miniștrii au reafirmat importanța dimensiunii sociale a procesului de la Bologna, stipulând că necesitatea de a crește caracterul competitiv trebuie să fie corelată cu obiectivele de îmbunătățire a caracteristicilor sociale în domeniul Spațiului european de învățământ superior, având drept scop intensificarea coeziunii sociale și reducerea inegalităților sociale și de sex atât la nivel național, cât și la cel european. În acest context, miniștrii și-au reafirmat poziția că învățământul superior este un bun și o responsabilitate publică. Ei au accentuat faptul că în cooperarea și în schimburile internaționale academice trebuie să prevaleze valorile academice. La fel a fost relevată necesitatea legăturii mai adecvate dintre învățământul superior și sistemul de cercetare.

La baza ideilor conceptuale sunt plasate următoarele constatări: necesitatea consolidării unei Europe bazate pe cunoștințe. Scopul acestei acțiuni este de a păstra bogăția culturală și diversitatea lingvistică a Europei, bazată pe moștenirea diferitor tradiții, precum și a educa potențialul de inovație, de dezvoltare economică și socială printr-o cooperare atotcuprinzătoare dintre instituțiile europene de învățământ superior [6].

Prin comunicatul de la Berlin se conturează cele zece idei conceptuale ale învățământului superior european. Acestea își au originea în declarațiile și comunicatele anterioare sau au un caracter generalizator, dedus pe parcursul perioadelor de constituire a Procesului Bologna. La nivel procedural comunicatul stabilește anumite priorități și, în primul rând, *asigurarea calității*, care are un caracter cuprinzător și constituie o condiție a realizării dezideratelor conceptuale. În acest sens este prevăzut ca, până în anul 2005, sistemele naționale de asigurare a calității să includă: definirea responsabilităților organelor și instituțiilor implicate; evaluarea programelor sau a instituțiilor, inclusiv evaluarea internă, analiza externă, participarea studenților și publicarea rezultatelor; un sistem de acreditare, certificare sau proceduri comparabile; participarea internațională, cooperarea și organizarea rețelelor.

Comunicatul de la Bergen (2005) se integrează în procesul de dezvoltare

.....

tare a concepției învățământului superior prin genericul: „Spațiul european al învățământului superior – realizarea obiectivelor” [5]. Genericul întrunirii scoate în evidență esența mesajului. Acesta are un caracter predominant de executare a prevederilor. Organul superior al Procesului Bologna declară drept prioritate monitorizarea îndeplinirii obiectivelor conceptuale și ajustarea lor, după caz, a problematicii actuale a spațiului socioeconomic și cultural al Europei. Rolul consfăturii și accentele activității configurează următoarele prevederi: parteneriatul în învățământul superior, prin care este subliniat rolul central al instituțiilor de învățământ superior, al personalului didactic și al studenților, ca parteneri în Procesul Bologna; sistemul de organizare a studiilor prevede importanța asigurării unei complementarități între cadrul general al calificărilor proiectat pentru SEÎS și propunerea-cadru mai cuprinzătoare pentru calificările învățării pe tot parcursul vieții; dimensiunea socială ce cuprinde măsuri adoptate de guverne pentru a ajuta studenții, mai ales pe cei provenind din grupuri sociale dezavantajate, precum și pentru a asigura servicii de orientare și consiliere în vederea lărgirii accesului la învățământul superior; *asigurarea calității*; recunoașterea diplomelor și a perioadelor de studii.

Conferința de la Londra (2009) exprimă o reacție curentă a spațiului european la fenomenele cardinale, care se accentuează pe mapamond. Genericul acestei ședințe reflectă esența mesajului: „Realizarea Spațiului european al învățământului superior – un răspuns la provocările globalizării”, în care se spune: „Suntem conștienți de importanța influenței pe care instituțiile de învățământ superior o exercită asupra dezvoltării societății, fiind, prin tradiție, centre de învățare, cercetare, creativitate, transfer de cunoștințe, precum și de rolul lor esențial în definirea și transmiterea valorilor pe care se bazează societățile noastre. Din aceste considerente, scopul nostru este asigurarea resurselor necesare instituțiilor de învățământ superior pentru a continua îndeplinirea obiectivelor propuse. Aceste obiective vizează: pregătirea studenților pentru viață ca cetățeni activi într-o societate democratică; pregătirea studenților pentru cariera viitoare și pentru dezvoltarea personală; crearea și păstrarea unei baze de cunoștințe ample, avansate; stimularea cercetării și inovării” [4].

Aceste idei-cheie reformulează reperele conceptuale ale Procesului Bologna. Pe lângă calitatea educației, dimensiunea socială și mobilitate, se reaccentuează necesitatea educației continue. Totodată, apar și idei noi precum: doctoratul ca ciclu al învățământului superior; Spațiul european al învățământului superior în context global; angajarea în câmpul muncii și corespunderea studiilor cu cerințele pieței muncii.

La această ședință este accentuată următoarea idee: „Deoarece 2010 va reprezenta trecerea de la procesul Bologna la Spațiul european al învăță-

mântului superior, acest moment de răscruce va fi un prilej pentru reafirmarea deciziei noastre de a considera învățământul superior ca pe un element esențial în întărirea societății prin forțe proprii la nivel național și european. 2010 va reprezenta și o ocazie de a reformula ideile care ne-au motivat în lansarea Procesului Bologna în 1999 și pentru a fundamenta Spațiul european al învățământului superior pe valori și idei care depășesc nivelul structurilor și instrumentelor de lucru. 2010 va însemna și posibilitatea de a direcționa evoluția sistemului educațional în învățământul superior pe o traiectorie care depășește problemele curente, transformându-le în posibilități de confruntare cu cerințele viitorului” [10, p. 77].

Următoarele conferințe pun accent pe concepția învățământului superior, denumind-o Concepția Spațiului European al Învățământului Superior. Genericul întrunirii de la București (2012) este: „*Valorificarea la maximum a potențialului nostru: Consolidarea Spațiului European al Învățământului Superior*”. Însăși denumirea comunicatului exprimă esența implicării: se mizează pe consolidarea acțiunilor întreprinse. Concepția învățământului superior este la etapa consolidării spațiului european, se pune accent nu atât pe noi prevederi conceptuale, cât pe valorificarea celor declarate anterior. Prevederea prioritară este „*Asigurarea învățământului superior de calitate pentru toți*” [3].

Drept prevederi conceptuale acționale sunt reiterate următoarele: sporirea accesului la studii superioare; dimensiunea socială a învățământului superior; centrarea pe student; finanțarea și guvernarea; sporirea șanselor de angajare pentru a servi nevoilor Europei; axarea pe finalitățile educației (supliment la diplomă, CNC); mobilitatea pentru o mai bună învățare; recunoașterea academică și profesională, inclusiv recunoașterea învățării non-formale și informale, se află în centrul SEIS.

Întrunirea de la Erevan, prin comunicatul său, la fel afirmă etapa de consolidare a spațiului european al învățământului superior. Ideea-cheie a mesajului exprimă esența implicării organismelor de monitorizare în sistemul și procesul european al învățământului superior. Învățământul superior contribuie în mod eficient la construirea societății incluzive, bazate pe valorile democratice și drepturile omului; prin învățământ sunt oferite oportunități de a oferi competențele și abilitățile necesare pentru cetățenia europeană, inovarea și ocuparea forței de muncă. „Și în continuare vom sprijini și proteja studenții și personalul în exercitarea dreptului lor la libertatea academică; asigurarea reprezentativității lor în calitate de parteneri cu drepturi depline în guvernarea instituțiilor de învățământ superior autonome” [2].

Reperle conceptual prioritare, declarate prin comunicatul de la Erevan, se axează pe: îmbunătățirea calității și relevanței învățării și predării;

stimularea capacității de inserție profesională a absolvenților pe tot parcursul vieții active, ce derivă din schimbarea rapidă a piețelor muncii, influențată de evoluția tehnologiei, de apariția unor noi locuri de muncă, precum și de creșterea oportunităților de angajare și *self-employment*.

Consolidarea spațiului unic european al învățământului superior a fost scopul major al întrunirii de la Paris (24-25 mai 2018). Accentele au fost puse pe sporirea mobilității studenților și a personalului datorită unor instrumente concrete comune, cum ar fi sistemul european de transfer al creditelor (ECTS), structurarea studiilor în trei cicluri și *asigurarea calității învățământului superior*. Conferința de la Paris a insistat și pe valorile fundamentale prin consolidarea cooperării între țări pentru un viitor mai bun al învățământului superior. Comunicatul subliniază necesitatea îmbunătățirii implementării valorilor fundamentale, în special a democrației, deoarece standardele învățământului superior transmit noțiuni de pace și libertate.

Ținând cont de realitățile europene și globale, Sistemul European al Învățământului Superior tinde să facă sistemul mai inclusiv, deoarece populația este diversă, migrația este destul de pronunțată, iar schimbările demografice profunde. În SEIS, trebuie să crească punerea în aplicare a reformelor structurale (asigurarea calității, realizarea reformelor la nivel național, aplicarea ECTS).

Republica Moldova este parte a Procesului Bologna și deci a acceptat implementarea concepției respective din anul 2005 [6]. Odată cu aderarea la Procesul Bologna, universitățile din țara noastră demarează procesul de substituire a vechii paradigme cu noua paradigmă. În scopul realizării unei analize a procesului de implementare și evaluare a efectului acestei reforme, considerăm necesară elaborarea unui model teoretic de studiu/ cercetare. Acest model se configurează în baza principiilor de constituire a concepției, cu stabilirea implicației actanților principali: cadrul didactic și studentul.

Constructul modelului pornește de la misiunea învățământului superior în contextul realității socioeconomice. Civilizația europeană, dar și mondială, pune un accent deosebit pe rolul mediului universitar în consolidarea și evoluția culturii și economiei europene. În acest sens solicită universităților formarea profesională de calitate; formarea poziției civice a membrilor societății și dezvoltarea domeniilor științifice, prin fortificarea cercetării fundamentale și aplicative.

Misiunea are la bază câteva repere conceptuale, precum: *asigurarea calității învățământului superior*, care se apreciază în raport cu dimensiunea socială a învățământului superior; sinergia formării profesionale cu cercetarea; mobilitatea academică. Există o interdependență între aceste repere, axate pe o condiționare reciprocă, ce necesită o abordare sistemică și realizare sistematică.

În scopul asigurării unei deschideri și corespunderii necesităților pieței muncii într-o eră a globalizării, învățământul superior utilizează câteva mecanisme, ce permit gestionarea eficientă a capitalului uman: sistemul de credite de studii și suplimentul la diplomă. Primul mecanism asigură mobilitatea persoanei în timp și spațiu (spațiul unic al învățământului superior), precum și învățarea pe parcursul întregii vieți. Cel de-al doilea mecanism asigură comunicarea eficientă dintre piața muncii, angajat și mediul universitar, în scopul evoluției eficiente, prin corelarea nevoilor și posibilităților de dezvoltare.

Complexitatea și regularitatea reformelor ce au avut loc în învățământul superior din Republica Moldova în ultimul deceniu, schimbările calitative și cantitative care se produc la toate nivelurile educaționale în învățământul superior, ca rezultat al aderării Republicii la SEIS/ EHEA și a adoptării principiilor Bologna ca urmare a aderării acesteia la acest sistem multinațional în 2005, a facilitat apariția unor reacții bilaterale la productivitatea și utilitatea acestor reformări sistemice care au fost instaurate rapid și holistic, fapt demonstrat nu atât experimental și argumentativ, cât în urma opiniilor și concepțiilor actorilor învățământului superior, prezentate generalist și aleatoriu.

În fapt, Republica Moldova a suferit o multitudine de schimbări radicale la toate nivelurile sociale, iar învățământul superior, în special, a fost cel mai mult metamorfozat din cauza neconcordanței sale cu sistemele europene, or, scopul primar al Procesului Bologna acesta și ar fi – armonizarea învățământului superior și crearea unui Spațiu European al ÎS, în care toți actorii instituționali ar avea aceleași standarde și principii pe care și-ar baza activitatea.

Astfel, Academia și-a asumat rolul de promotor al principiilor Bologna atât prin metodele de implementare ale acestora, cât și prin eficacitatea și bunul lor mecanism de funcționare. În ceea ce privește perspectiva de viață oferită de studiile superioare din academie, un lucru este îmbucurător, faptul că studiile superioare sunt depășite de progresul social, ceea ce înseamnă că Academia reușește cu succes să-și înnoiască programele de studii în concordanță cu schimbările sociale.

Unul din principiile primare ale sistemului Bologna este învățământul superior organizat în cicluri. Modificările legislative nu au lăsat intacte prevederile care reglementează studiile la doctorat. Aceeași situație atestă structurarea învățământului superior pe trei cicluri în conformitate cu obiectivele Procesului Bologna. Cu alte cuvinte, cadrul actual legislativ instituie studiile de doctorat drept ciclul III în arhitectura generală a învățământului superior din Republica Moldova. Academia la acest capitol stă bine, conformându-se cerințelor și își organizează procesul de studii pe toate cele trei cicluri (ciclul

În licență, ciclul II master, ciclul III doctorat). Aici nu putem să nu menționăm că Academia este acreditată la toate aceste trei cicluri. Academia și-a elaborat la toate cele trei cicluri regulamente interne de organizare și funcționare. Învățământul în cicluri este un avantaj pentru studenți și totodată învățământul în cicluri sporește calitatea studiilor. Divizarea studiilor pe cicluri dă posibilitatea studenților de a alege la licență și master diferite domenii de formare profesională, ceea ce le creează oportunitatea de a corecta traseul de formare profesională în funcție de interesele și problemele personale. Cu atât mai mult, conform realităților actuale persoanele care candidează pentru promovarea în funcții de conducere în cadrul MAI – pentru exercitarea funcțiilor de conducere prevăzute pentru corpul de ofițeri de nivelurile A01-A02 trebuie să dețină studii superioare de master în domeniul de specialitate sau în administrarea publică [1], toate acestea demonstrează că învățământul superior în cicluri oferă tinerilor oportunitatea de a fi receptivi la cerințele pieței muncii.

Autogovernarea studențească este un element-cheie în universitățile europene și un principiu larg promovat și la Academie, în structurile sale există o structură de autogovernanță studențească și un Regulament de organizare și funcționare a acestei structuri, care promovează politica participării și implicării studenților în procesul decizional, creând, pe de o parte, posibilități reale de a se implica în viața Academiei, iar pe de altă parte, participarea studenților în senatul Academiei, comisiei de asigurare a calității și consiliul facultății le permite, în mod real, să promoveze interesele colegilor.

Încă un element-cheie al Procesului Bologna sunt creditele transferabile. În februarie 2006, a fost pus în aplicare *Ghidul de implementare a Sistemului Național de Credite de Studiu*. Creditele academice sunt un mecanism eficient de recunoaștere a studiilor peste hotare, ceea ce reiterează scopul introducerii ECTS, or realizarea celorlalte obiective Bologna ar fi posibilă doar prin intermediul alocării de credite, cum ar fi extinderea mobilității academice, a consolidării relației dintre cele două cicluri, sau reprogramarea traseului academic conform propriilor aspirații și așteptări. Mai mult, în baza creditelor studenții au posibilitatea revenirii la studii după o pauză. Academia în tot procesul de studii, începând de la plan de învățământ, borderouri, suplimente, implementează și transcrie creditele transferabile corespunzător numărului de ore ce le revin (30 de ore un credit) fiind transcrise clar în aceste acte.

Un alt element-cheie destul de important în Procesul Bologna este suplimentul la diplomă. Academia din anul 2006 eliberează cu titlu obligatoriu și gratuit tuturor studenților la finalizarea studiilor de la toate domeniile de formare profesională, ciclurile de studii, forme de învățământ, supliment la diplomă. Suplimentul la diplomă asigură comunicarea eficientă dintre piața

muncii, angajat, student și mediul academic, în scopul evoluției eficiente, prin corelarea nevoilor și posibilităților de dezvoltare.

În mod evident, un principiu Bologna care are o rezonanță tot mai puternică la fiecare întâlnire ministerială bienală și asupra căreia se încearcă a se concentra tot mai stringent este *asigurarea calității*. La nivel de țară, fiecare stat în parte membru-aderent al Procesului Bologna are constituit un organ de asigurare a calității, care se subordonează unuia din organele de control al calității europene – ENQA, EQAR, CEEN sau INQA-AHE. În țara noastră există o astfel de agenție numită Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare (ANACEC). La rândul său, în contextul reformelor sistemului de învățământ din țară, la nivel structural în cadrul Academiei se iau măsuri în vederea ajustării structurii sistemului de asigurarea a calității.

În acest context, Academia asigură calitatea studiilor prin intermediul înființării începând cu anul 2010, la nivel instituțional, a unui centru responsabil de asigurarea calității (la nivel de Facultate) cu denumirea de Centrul studii și management al calității. Acest Centru are în responsabilitățile sale elaborarea criteriilor de asigurare a calității, supervizarea comisiilor de asigurare a calității, elaborarea documentelor curriculare, organizarea procesului educațional conform rigorilor structurilor de resort etc. Acest Centru a cunoscut mai multe etape de reformare și în prezent poartă denumirea de Direcția studii și management al calității. Direcția studii și management al calității împreună cu decanatul sunt principalele structuri interne din cadrul Academiei care asigură managementul calității studiilor.

Prin urmare, Academia așa cum am menționat mai sus a cunoscut mai multe procese de acreditare (evaluare externă). Ultimele procese de evaluare externă au fost trecute cu brio de instituție în anul 2015, desfășurate de agenții internaționale. Astfel, evaluarea externă la ciclul I licență a fost realizată de Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Superior (ARACIS), ciclul II master a fost realizată de Agenția Estoniană de Asigurare a Calității în Învățământul Superior și Profesional (EKKA), ambele au fost realizate în anul 2015.

Rezultatele obținute de către Academie pe parcursul perioadei de existență de la înființare până în prezent sunt dovada unei atitudini pozitive a elevilor, liceenilor, studenților referitoare la mediul academic, procesul de studii și managementul calității din această instituție. Academia în permanență a avut fericita ocazie să desfășoare concurs de admitere la studii, de la început chiar a existat un concurs în jur de 10 elevi/ liceeni pentru un loc de accedea la studii în Academie. Spre regretul nostru, numărul liceenilor scade în ansamblu pe republică, ca urmare suferă și Academia, având un număr mic de dosare la admitere. În pofida faptului că astăzi numărul liceenilor

Pregătirea profesională a cadrelor pentru subdiviziunile Ministerului Afacerilor Interne și alte organe de drept

este în descreștere, Academia își adună numărul de candidați din primul tur de admitere.

Un alt aspect destul de important pe care putem să-l menționăm este că în ultima perioadă numărul locurilor bugetare în Academie alocate de Guvern este în permanentă diminuare. Pentru a fi mai convingători vom prezenta cotele din planul de admitere, cu finanțare de la bugetul de stat la studii superioare de licență ciclul I pentru Academia „Ștefan cel Mare” a MAI, pentru ultimii 5 ani:

Denumirea domeniului general de studiu	Codul domeniului general de studiu	Total admiteri	Inclusiv învățământul		Anul de studii	Actul normativ
			cu frecvență	cu frecvență redusă		
Drept	042	100	75	25	2015-2016	HG nr. 390 din 16 iunie 2015
Servicii ale securității	103	100	100			
Drept	042	50	25	25	2016-2017	HG nr. 842 din 07 iulie 2016
Servicii ale securității	103	100	100			
Drept	042	80	70	10	2017-2018	HG nr. 585 din 24 iulie 2017
Servicii ale securității	103	75	75			
Drept	042	50	40	10	2018-2019	HG nr. 649 din 10 iulie 2018
Servicii ale securității	103	75	75			
Drept	042	50	40	10	2019-2020	HG nr. 345 din 18 iulie 2019
Servicii ale securității	103	75	75			

În acest context, rugăm autoritățile publice centrale să găsească posibilități de a mări cotele din planul de admitere, cu finanțare de la bugetul

de stat la domeniul general de studii superioare de licență cilcul I „Drept” pentru Academia „Ștefan cel Mare” a MAI, cu cel puțin 50 de %.

În ceea ce privește perspectiva de viață oferită de studiile superioare din cadrul instituției, un lucru este cert, acela că studiile superioare sunt depășite de progresul social, ceea ce înseamnă că Academia reușește cu succes să-și înnoiască programele de studii în concordanță cu schimbările sociale.

Ne îndreptăm spre o perioadă de mari schimbări în învățământ și în condițiile de muncă, spre o diversificare a modului de desfășurare a carierei profesionale, în care studiile și instruirea se transformă într-o obligație evidentă. Le datorăm studenților noștri, societății noastre, în general, un sistem de învățământ superior care să le ofere oportunități optime în găsirea domeniului personal de performanță. Un spațiu european deschis al învățământului superior oferă un număr mare de perspective benefice.

Am putea dedubla concluzia la acest subiect și conchide că Academia beneficiază de un contingent de studenți conștienți, elevați și cu un scop bine definit apriori sau că Academia reușește să inspire încredere și confidență prin programele sale de studii și prin întreg procesul educațional adoptat, astfel formulându-le studenților o orientare profesională conturată și un scop în acest domeniu.

Academia, de asemenea, creează studenților perspectiva de a-și realiza o carieră în cadrul MAI și altor organe de ocrotire a normelor de drept. Studiile superioare în Academie influențează nivelul de cultură generală și specială juridic-polițienesc al tinerilor absolvenți, căci ei vor contribui la evoluția civilizației și viitoarei generații de juriști/ polițiști.

Concluzionând, constatăm că Procesul Bologna a contribuit la modernizarea învățământului superior în țară și, la rândul său, asupra studiilor în cadrul Academiei. Deci aderarea RM la procesul Bologna a adus mai multe beneficii sistemului de învățământ din țară și din Academie, printre acestea sunt: posibilitatea construirii traseului academic propriu de către student, creditele de studii transferabile, suplimentele la diplomă, organizarea studiilor pe cicluri, adaptarea studiilor la cerințele pieței muncii etc.

În general, managementul calității studiilor în Academia „Ștefan cel Mare” a MAI a acceptat principiile concepției Procesului Bologna și le-a implementat în instituție. Principalele activități întreprinse de Academie în procesul de studii au fost: perfecționarea cadrului normativ și metodic conform cerințelor Procesului Bologna; implementarea prevederilor Procesului Bologna, ciclurile I, II, III prin elaborarea noilor planuri de învățământ, modernizarea curricula unităților de curs/ module, implementarea anumitor elemente de autogovernanță studentescă; crearea în Academie a structurii de management al calității și implementarea mecanismelor ce vor asigura

în perspectivă o calitate a studiilor recunoscută la nivel european; demararea activităților legate de consilierea profesională a studenților și facilitarea inserției în câmpul muncii, crearea Serviciului orientare profesională și ghidare în carieră a studenților; asigurarea accesului la studii superioare al tinerilor ce provin din familii social vulnerabile sau rămași fără îngrijirea părinților prin stabilirea unor cote explicite de admitere în instituție; modificarea regulamentelor de admitere prin stabilirea unor proceduri simple și transparente de organizare a concursului și a unor cote explicite de înmatriculare pe domenii și specialități etc.

Un lucru este cert că Academia a fost și este parte a marilor transformări din sistemul de învățământ superior din R. Moldova. Eforturile pe care le depune Academia în domeniul modernizării și reformării procesului de studii (asigurarea calității), în contextul rigorilor și exigențelor naționale, europene, nu ar fi într-atât de vădite, dacă acestea nu ar fi susținute și de către partenerii noștri naționali și internaționali, în special prin intermediul programelor comunitare.

Promovarea reformelor în sistemul managementului calității studiilor în Academie poate fi realizată cu succes, doar în condițiile identificării, preluării bunelor practici europene în domeniu. Ziua de astăzi cere insistent Academiei schimbarea accentelor de la posesia cunoștințelor la exploatarea acestora prin management performant și asigurarea calității. În aceste condiții, Academia este preocupată în permanență de procesul de căutare pentru a-și îmbogăți practicile și valorile tradiționale.

Referințe bibliografice

1. Hotărârea Guvernului nr. 460 din 22.06.2017 pentru punerea în aplicare a prevederilor Legii nr. 288 din 16 decembrie 2016 privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 23.06.2017, nr.214-215.
2. Comunicatul Conferinței Ministeriale de la Erevan, 2015; http://mecc.gov.md/sites/default/files/yerevan_communique_may_2015.pdf [vizitat 14.05.2020].
3. Comunicatul Conferinței Ministeriale de la București, 2012; http://mecc.gov.md/sites/default/files/bucharest_communique_20121.pdf [vizitat 21.05.2020].
4. Comunicatul Conferinței Ministeriale de la Londra, 2007; http://mecc.gov.md/sites/default/files/london_communique18may2007.pdf [vizitat 27.05.2020].
5. Comunicatul Conferinței Ministeriale de la Bergen, 2005; http://mecc.gov.md/sites/default/files/bergen_communique_may_2005.pdf [vizitat

- 31.05.2020].
6. Comunicatul Conferinței Ministeriale de la Berlin, 2003; <https://www.edu.ro/sites/default/files/u39/Berlin%202003.pdf> [vizitat 12.06.2020].
  7. Declarația de la Copenhaga. http://www.gnac.ro/wp-content/uploads/downloads/2012/04/Declaratia-de-la-Copenhaga-a_ministrilor-europeni-ai-educatiei-si-formarii-profesionale-2002.pdf [vizitat 16.06.2020].
  8. Declarația de la Praga, 2001; http://mecc.gov.md/sites/default/files/prague_communique_may_2001.pdf [vizitat 21.06.2020].
  9. Declarația de la Bologna, 1999; http://mecc.gov.md/sites/default/files/bologna_declaration_june_1999.pdf [vizitat 25.06.2020].
  10. Parhomenco Lilia. Evoluția paradigmei învățământului superior în contextul European. Teză de doctor. Chișinău, 2019. 168 p.